

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO (LETO) XXI (15)

No. (Štev.) 37

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

13. septembra 1962

Največje

zmagoslavje svetovnega miru

V našem listu smo že ponovno pisali o nastajanju in graditvi nove Evrope. Prikazali smo napore zlasti krščanske demokracije v Nemčiji, Franciji ter Italiji za ustvaritev Skupnega evropskega trga in prizadevanj, da bi čimprej prišlo tudi do politične združitve Evrope, t. j. do Združenih evropskih držav. Veliki so uspehi, ki so jih države omenjene evropske skupnosti dosegle na političnem, gospodarskem in kulturnem področju in velik je že njen vpliv na razvoj dogodkov v svetu. Toda nekateri so pri vsem tem le izražali zaskrbljenost, da so vsi ti uspehi, vse te pridobitve držav Skupnega evropskega trga v glavnem le osebna zasluga velikih mož, ki so ustvarjali novo podobo Evrope po zadnji vojni: Adenauerja, Schumana, De Gaulle in De Gasperi in da po njihovi smrti njihovo delo lahko propade ter se bodo evropski narodi znova začeli umičevati v volnih spopadih kot je to bilo doslej. Zlasti kar se Nemcev in Francozov tiče. Narod, da na nobeni strani še ni potrdil le politike svojih vodilnih mož in svojih vlad.

Tako so mislili nekateri v Evropi sami, še bolj pa v ostalem svetu do prejšnjega tedna. Sedaj pa nič več, kajti v tem času so se v Evropi odigravali zgodovinski dogodki. Predsednik francoske republike general De Gaulle je bil od 4. do 9. septembra na prijateljskem obisku v Zahodni Nemčiji. Prvi francoski predsednik na uradnem prijateljskem obisku v Nemčiji, ki je bila že po tradiciji stoletja v sovraštvu s Francijo, v tisti Nemčiji, ki je svoje odnose s Francijo doslej reševala samo z orožjem. In ravno De Gaulle je bil tisti izvoljenec francoskega ljudstva, ki je kot častnik francoske armade v obeh svetovnih vojnah z orožjem branil čast in neodvisnost francoske domovine pred napadalnostjo pruskega in nacističnega militarizma, nato bil vodja odporiškega gibanja proti nacističnemu okupatorju, sedaj pa je kot predsednik francoske republike iz Francije nosil poslanico prijateljstva francoskega naroda nemškemu narodu.

Kakšni občutki so ga morali le navdajati, ko je z letala, s katerim se je vozil v Nemčijo, pred pristankom že v zraku bral ogromne plavajoče pozdravne napise: „Dobrodošel, general De Gaulle,“ na zemlji so pa grmele v pozdrav salve iz nemških topov, ki so doslej po Franciji povzročali samo smrt in razdejavanje, ter se mešale z akordi močnega Marseljeze. In nato sprejem z vsem sijajem, ki ga premore sedanja Nemčija!

Bivanje v Bonnu je De Gaulle porabil za razgovore o odnosih med Nemčijo in Francijo, o politični združitvi Evrope, o sprejemu Anglije v Skupni evropski trg, o Berlinu in o nadaljnjem zadržanju obeh držav do Sovjetske zveze. Kako in kaj mislita o teh vprašanjih sedanja Nemčija in Francija, je razvidno iz govorov, ki jih je imel De Gaulle na svojem potovanju po Zahodni Nemčiji in v skupnem poročilu o njegovem obisku v Nemčiji.

De Gaulle pa v Kölnu, Düseldorfu, Duisburgu, Hamburgu, Münchenu in Stuttgartu ni govoril kakšni zaključeni družbi povabljenih gostov, ampak posod nemškemu narodu, ki mu je pričel naravnost viharne ovacije. Vsi sloji nemškega naroda so De Gaullova izvajanja sprejemali z globokim odobravanjem in navdušenjem, zlasti, ko je naglašal, da sta francoski in nemški narod po tolikem trpljenju le sprevidela vso nesmiselnost medsebojnega umičevanja in borbe za nadoblast. Po udarjal je, da sta se sedaj združila v prijateljstvu in delata skupno za iste in edine cilje: za zagotovitev miru, časti in sreče svobodnih narodov. Dalje da sta oba naroda v vsem med seboj solidarna in njuno prijateljstvo je že tako trdno, da obe državi lahko določita eno samo skupno politiko, in napravita politično zvezo, če bi se razgovori za združitve Evrope preveč zavlačevali. „Kakšna revolucija v odnosih med obema državama, če jih primerjamo s preteklostjo,“ je vzklikal sam De Gaulle pred navdušeno množico nemških kovinarjev, ki ga je ne-

De Gaullova zmagoslavna pot po Nemčiji

Francoski predsednik De Gaulle je prišel pretekli torko na enotedenski obisk v Zahodno Nemčijo.

Ker se v Zahodni Nemčiji skrivajo nekateri francoski teroristi, med njimi je bil tam tudi bivši francoski predsednik Bidault, sedaj vodja francoske tajne vojske, je zahodnonemška policija postrila varnostne ukrepe do skrajnosti. Na De Gaulle je neprestano pazilo 4000 policijskih agentov. Ves čas je bil v bližini tudi rešilni avto z zdravniki in z zalogo krvi iste vrste kakor jo ima De Gaulle, če bi bil nanj izvršen atentat in bi bila potrebna transfuzija. Toda obisk je potekel brez najmanjše ovire.

De Gaulle je prišel najprej v Bonn, kjer je imel z Adenauerjem več ur trajajočo konferenco. Po konferenci je imel govor, v katerem je med vrstami predlagal ustanovitev osi Pariz-Bonn, če ne bo kmalu prišlo tudi do politične združitve članic Skupnega evropskega trga.

V svojem govoru ni niti enkrat omenil Anglije. Nasprotno pa je obtožil to državo, čeprav ne imenoma, da pritiska od zunaj na čim večje zavlačevanje tudi polit. združitve zahodne Evrope.

Podobne misli je v svojem govoru izražal tudi Adenauer, ki je dodal, da je „prepričan, da se bodo taki združitvi Nemčije in Francije hitro priključile

tudi druge članice Skupnega evropskega trga“. De Gaulle je na to še izjavil: „To dejanje moramo izvršiti takoj. Tisti, ki so pripravljani na akcijo, jo morajo izvršiti sedaj in prepričan sem, da ji bodo nato tudi drugi sledili.“

De Gaulle je nato obiskal več nemških mest. Med drugimi je bil tudi v Kölnu, kjer so ga Nemci v stolnici posadili na prestol nemških cesarjev, med bučnimi ovacijami Nemčiji in Franciji. V Münchenu je De Gaulle govoril na mestu, kjer je Hitler začel svoje nacistično gibanje, v Stuttgartu pa je v govoru hvalil Nemce tudi za njihovo borbo v drugi svetovni vojni. „Nemci so narod, ki so tudi v trpljenju med vojno pokazali, da dajejo pravo vrednost hrabrosti, disciplini in organizaciji. Nemci so velik narod, ki pa je od časa do časa napravil v zgodovini napake in povzročil veliko nesreč, obogatil pa je tudi svet z nešteto velikimi znanstvenimi iznajdljivostmi, tehniko in delo.“

Predsednik Zahodne Nemčije Lübke je De Gaulle v Stuttgartu pozdravil z izjavo, da „sta se dve državi, ki sta se smatrali za dedni sovražnici, sedaj iztrgali preteklosti, da si bosta skupno gradili mirno in srečno bodočnost. Nemčija in Francija sta dalj zglede. Brez njunega sodelovanja in prijateljstva ne bi bilo nobenega upanja za združeno Evropo.“

Kuba - nevarnost za mir v svetu

Zaradi vedno večjih sovjetskih porušilk vseh vrst orožja na Kubi je bil ameriški predsednik Kennedy končno prisiljen oglašiti se ter je med drugim v svoji izjavi poudaril naslednje:

„ZDA zasleduje politiko, po kateri ne bomo dovolili Castru in njegovemu režimu, da bi svoje napadalne namene izvedel s silo ali z grožnjami. Prepričani smo bomo z vsemi sredstvi izvesti katerokoli koli akcijo proti kateremu koli delu zahodne poloble.“ Nadalje Kennedy poudarja, da še nima dokazov, da bi se na Kubi kopičilo orožje za napadalne namene, toda, „če bomo ugotovili, da se to dogaja, bo postal položaj izredno resen.“

Zunanji minister Rusk je sklical v svoj urad diplomatske zastopnike vseh ameriških držav in jim povedal, da si ZDA pridržujejo pravico braniti same svoje varnost, če bo sovjetski blok še naprej kopičil orožje na Kubi. Rusk je poudaril, da je kubanski problem sicer zadeva, ki spada v razpravo Medameriške organizacije, da pa ZDA ne bodo mogle ozirati se na to organizacijo, če ne bo hitro postopala.

Po konferenci pri Rusku so latinskoameriški diplomatski zastopniki stopili v stike s svojimi vladami ter se sedaj pripravljajo nova konferenca zunanjih ministrov ameriških držav, ki bo v Washingtonu 28. septembra.

Na Kubi pa medtem prihaja vedno več sovjetskega in češkega orožja. Z njim prihajajo nadaljne desetine sovjetskih in čeških 'strokovnjakov'. Ne-

prestano prekinjala s svojim odobravanjem in pritrjevanjem njegovim izvajanjem. Na drugem mestu je pa De Gaulle poudaril, da je „prijateljstvo med Nemčijo in Francijo najpomembnejši dogodek modernega časa“.

Pa je šel De Gaulle glede bodoših odnosov med Nemčijo in Francijo še dalje od politične zveze, ko je v Hamburgu govoril pred zborom častnikov nemških orožarjev sil — zopet kot prvi francoski predsednik — ter se je zavzemal tudi za vojaško zvezo med obema državama, „kajti potrebno orožje, ki je sposobno zavarovati pridobitev sedanosti, zahteva znanstvena, tehnična, industrijska in finančna sredstva v vedno večjih obsegih. Čimprej bosta obe državi združili ta sredstva, tem prej bosta lahko uživali sadove teh možnosti.“

Sedanje odnose med Nemčijo in Francijo je pa De Gaulle predno je zapustil nemško republiko, označil takole: „Bodočnost naših narodov je temeljni kamen, na katerem se lahko in se tudi mora zgraditi enotna Evropa. Nova Evropa, ki naj bo največje zmagoslavje svetovnega miru, je pa odvisna od medsebojnega spoštovanja, zaupanja in prijateljstva francoskega in nemškega naroda.“

katera poročila s Kube vedo povedati, da soveti tam gradijo tudi raketna oporišča, komaj 150 km oddaljena od ameriškega raketnega oporišča na Cabo Cañaveral. Izvedelo pa se je tudi, da orožje iz sovjetskega bloka prevaža na Kubi tudi ladje držav članic NATO. Trenutno je na poti na Kubi s sovjetskimi orožjem 61 takih ladij, med njimi ladje iz Anglije, Zahodne Nemčije, Norveške in Grčije. Severnoameriška vlada je poslala opozorila svojim zaveznikom, naj v kolikor mogoče preprečijo, da bi njihove ladje prevažale sovjetsko orožje. Prva je odgovorila angleška vlada, da ne more preprečiti svobodnega trgovanja, ne s Kubi ne s katero koli drugo državo.

V ameriškem senatu so doslej številni senatorji zahtevali takojšen in odločen ameriški nastop proti Kubi. Prav tako kubanski begunski vodje, med njimi zlasti Cardona, pozivajo ZDA, naj se odloči in hitro reši kubanski problem. Ameriški senator Keating je tudi opozoril ameriško vlado, naj se s soveti ne spušča v 'trgovanje' za Kubi in za Berlin. Keating opozarja, da bi bil Hruščev zmožen predlagati Kennedyju, da bodo soveti zapustili Kubi, če bodo ZDA zapustile Zahodni Berlin.

Dejstvo je, da je razvoj na Kubi danes prišel tako daleč, da je ta otok v Karibskem morju in tik pred ameriškim vrati, postal oporišče dveh blokov: sovjetskega in ameriškega. Obe veseli imata na otoku svoje oporišče: ZDA oporišče Guantanamo, soveti ostali del otoka.

Sovjeti so po zadnjih poročilih začeli s Kubi grcati ZDA, češ, da bo sleherni napad nanjo lahko sprožil tretjo svetovno vojno.

AMERIŠKA RAKETA NA POTI PROTI VENERI

Z oporišča Cabo Cañaveral so v ponedeljek, 27. avgusta t. l. Amerikanci izstrelili raketo proti planetu Veneri. Raketa je ponesla satelit Mariner II proti omenjenemu planetu.

Kmalu po odstrelitvi so ugotovili, da je satelit odmaknjen od začrtane poti ok. 250.000 km, tako da se, če mu ne bi mogli popraviti smeri, ne bi mogli približati Veneri na 16.000 km, kakor je bilo določeno. Ta popravek so izvršili v torko, 4. septembra. Mariner II. bo letel mimo Veneri 14. decembra ob 14,45 uri po argentinskem času.

Satelit je opremljen z različnimi aparati, s katerimi nameravajo ugotoviti, kakšni oblaki obdajajo planet, kakšna je površina planeta, temperatura pod oblaki, njegovo magnetno polje itd. Menijo, da bodo mogli dovolj zadržno ugotoviti, če je življenje na Veneri.

Ameriške in druge opazovalne postaje pa so te dni ugotovile, da se je

Anglija na razpotju

Kakor znano, se Anglija z vsemi silami trudi, da bi se mogla vključiti v Skupni evropski trg, toda pod takimi pogoji, da bi lahko obstal njen Commonwealth politično, gospodarsko in socialno nespremenjen. V ta namen je imela Anglija še pred nekaj tedni razgovor z ostalimi članicami Skupnega trga v Bruslju v Belgiji, toda ni prišla z njimi do končnega sporazuma. Zlasti Zahodna Nemčija, predvsem pa Francija, nima prav nobene želje, da bi Anglijo z vso naglico sprejeli v Skupni evropski trg, pač zaradi slabih spominov iz še nedavne preteklosti, — da ne govorimo o vsej angleški zgodovinski preteklosti, in njenem zadržanju do Evrope, — ko je skušala uničiti Skupni evropski trg s svojo gospodarsko organizacijo tkzv. Zunanjih sedem, ki pa ji je kljub vsej njeni preračunljivosti propadla.

MacMillan je zato za pretekli ponedeljek znova sklical v London konferenco predsednikov 16 držav, članic Commonwealtha, da bi z njimi razpravljal o možnosti obstanka te umetne zveze držav, če in kadar bo mogla Anglija vstopiti v Skupni evropski trg.

MacMillan ve, da je obstoj njegove vlade na kocki, če ne bo mogel dokazati nujnosti o vstopu Anglije v Skupni evropski trg. Prav tako ve, da je obstoj njegove vlade na kocki, če mu ne bo uspelo vključiti Anglije v Skupni evropski trg, toda ne samo obstoj njegove vlade, pač pa tudi vsa zgradba angleškega gospodarstva in njenega Commonwealtha. Tudi iz Washingtona namreč neprestano pritiskajo, naj vstopi v Skupni evropski trg, deloma pač z namenom, da bi dobil tudi Amerikanci preko Anglije tako vsaj nekaj vpliva na novo Evropo.

Ti britanski poskusi sporazumeti se z novo Evropo predstavljajo za Anglijo križpotje v njeni tradicionalni gospodarski, politični in socialni politiki. Na drugi strani pa politična solidarnost Francije in Nemčije dokazuje, da nova Evropa ne čuti nobene potrebe po članstvu Anglije v svoji sredi.

MacMillan v svojih naporih za vstop Anglije v Skupni evropski trg zadeva na močno opozicijo doma in po vseh državah Commonwealtha. Tisti, ki se

ne morejo prijazniti z izgubo angleškega imperija, smatrajo MacMillanovo prizadevanje za izdajstvo Commonwealtha. Nekatere vlade Commonwealtha menijo, da bodo njihovi gospodarski interesi trpeli veliko škodo. Spet druge trdijo, da se nečje vezati z blokom, ki je politično v tako hudi borbi s komunistom.

MacMillan namerava na tej konferenci, ki bo trajala predvidoma teden dni, prepričati predsednike držav Commonwealtha, da si je Anglija zaščitila svoje interese. Imel pa bo težki položaj, ker so pogajanja med Anglijo in Skupnim trgovim nedavno obstala na mrtvi točki in je sporazum še zelo daleč. Moral bo uporabiti vse svoje politične sposobnosti, da bo prepričal predsednike, da bo s svojim vstopom v Skupni evropski trg Anglija postala močnejša in bolj cvetoča, z njo pa tudi ves ostali Commonwealth.

Avstralija in Nova Zelandija se nahajata tik pred splošnimi volitvami ter bo na potek volilnega boja in izid volitev nujno vplival problem britanskega včlanjenja v Skupni evropski trg. V vseh državah Commonwealtha se zavedajo, da bo življenjska raven njihovih dežel padla, če bodo izgubile svoja stara tržišča in če se bodo še bolj zrahljale zgodov. vezi z Anglijo.

Vodja commonwealthskih predsednikov, ki nasprotujejo vstopu Anglije v Skupni evropski trg, je kanadski Dieffenbaker. Temu ob strani stojita avstralski Menzies in novozelandski Keith Holyeake. Ker so se angleški socialisti pod vodstvom Gaitskella izjavili proti vstopu Anglije v Skupni evropski trg, Dieffenbaker ve, da more s svojim zadržanjem neposredno vplivati tudi na nadaljni notranjepolitični položaj v Angliji sami.

Anglija se tako prvič v svoji zgodovini nahaja v precepu: ali obdržati svojo staro zgodovinsko vlogo pokroviteljice Commonwealtha, toda brez lehega vpliva na nadaljni razvoj nove Evrope, ali pa zrahljati vezi s Commonwealthom in se tako posloviti od preteklosti, toda s priključitvijo Skupnemu trgu postati ena izmed članic Evrope, v katero pa prihaja z zamudo in zato ne več kot odločilna sila.

I Z T E D N A V T E D E N

V čilski prestolnici Santiago je bila pri nadomestnih volitvah, 2. sept. preizkušnja moči med silami demokratskega in komunističnega bloka. Poslanski kandidat narodne demokratske fronte Gustav Monckeberg, t. j. sedanje vladne večne, ki jo sestavljajo poslanci radikalne, liberalne in konservativne stranke, je dobil po zadnjih poročilih 60.835 glasov, kandidat Fronte ljudske akcije FRAP (Frente de Acción Popular), ki jo sestavljajo komunisti, socialisti in narodni demokrati 44.351 glasov, kandidat krščanskih demokratov (Bernardo Leighton) pa 31.437. število glasov, ki jih je dobila krščansko-demokratska stranka sama kaže na vedno večji vpliv, ki ga ima ta politična skupina na razvoj političnega življenja v Čilu, zlasti odločilno bo pa zadržanje te stranke pri prihodnjih predsedniških volitvah leta 1964, ko bo edino od nje odvisno, ali bo Čile dobil za predsednika kandidata demokratskega bloka, ali pa levičarja.

La Central Unica de Trabajadores de Chile — Edina centrala čilskih delavcev, ki je pod vplivom socialistov in komunistov, je nameravala ustanoviti centralo delavskih sindikatov vseh latinskoameriških držav. V ta namen je sklicala zborovanje v čilski prestolnici ter nanj povabila predstavnike sindikatov iz posameznih ameriških držav in predstavnike temu sindikatu naklonjenih političnih gibanj. Tako so med drugim prišli iz Argentine predstavniki

sovjetom pred kratkim ponesrečil podobnem poskus, namreč poslati satelit proti Veneri. Ugotovile so, da okoli Zemlje krožijo trije deli neke sovjetske rakete, ki ni mogla dobiti zadostne hitrosti, da bi odtrgala satelit od Zemlje in ga pogrnala proti Veneri. Mckeva o tem neuspehu seveda ni ohrnila niti besedice, ameriško izstrelitev Marinerja II. pa je takoj v začetku označila kot samo delen uspeh.

ki peronistov. Na zborovanju je načrt komunistov, da bi ustanovili novo delavsko centralo, s katero bi širili komunistično ideologijo po latinskoameriških državah na celi črti spodletel, kajti Konfederacija krščanskih latinskoameriških sindikatov se vabilu za udeležbo na omenjenem zborovanju ni hotela odzvati ter tako do ustanovitve centralne delavskih sindikatov Latinske Amerike, ki bi bila pod vplivom komunističnih propagandistov, ni moglo priti.

V Brazilu se razmerje med opozicijo, vlado Francisca Brochada da Rocha, predsednikom republike dr. Goulartom in njegovim svakoim guvernerjem države Rio Grande do Sul Leonolom Brizolo, vedno bolj zaostrojuje zaradi dr. Goulartove zahteve po spremembi sedanje parlamentarne sistema s predsedniškim. Najodločnejši zastopnik opozicije proti predsedniku dr. Goulartu je guverner države Guanabara Lacerda. Sedanje brazilske vladne oblasti bi se ga rade znebile s postavitvijo komisarja v tej državi. To vladno namero je zaenkrat preprečil zunanji minister Alfonso Arinos. Guverner Lacerda je nevaren politični nasprotnik. S svojimi nastopi je doslej podrl že dva brazilska predsednika: Getulio Vargasa in dr. Quadros. Je odločen demokrat in protikomunist.

Francoska policija je prejela 5 teroristov, ki so dne 22. avgusta izvršili atentat na predsednika De Gaulle. V vsem je bilo tedaj 8 atentatorjev ter policija ostale še zasleduje. Med petimi aretiranimi teroristi so trije bivši člani francoske Tujske legije, po narodnosti Madžari.

Sovjetska zveza je protestirala pri ameriški vladi, češ, da je njeno letalo U2 preletelo otok Sahalin. Nad kom. Kitajsko so pa kit. komunisti strelili enako letalo kit. nacionalistov iz Formoze.

Odlomki iz Finzgarjevih pisem

V junijski številki tržaške kulturne revije Mladika je prof. Martin Jevnikar objavil šopek spominov na pok. slovenskega pisatelja župnika Franca Finzgarja skupno z odlomki pisem, ki jih je pok. Finzgar pisal v zadnjih letih svojega življenja. Rev. dr. Ferdinandu Koledniku. Vsebina pisem se nanaša na sodobno slovensko stvarnost in je zelo zanimiva, ker prikazuje, kako je na sedanje razmere v domovini gledal veliki slovenski pisatelj in javni delavec ob zatonu svojega življenja.

Odlomki iz pisem se pa glasijo tako:

9. IX. 1957:

„Najprej se Vam zahvaljujem za poslano mi Postne podobe. 3x2 sem dobil. Pa vse kar zbeže od mene. Zares jih silno radi bero. Takega tiska sedaj kar ni več tu! O tempora, o mores! Svet se giblje in ziblje po svoje — po novem. Mi stari smo dognali, v novo ozračje ne spadamo več... Mohorjanji pa bodo (Makalonce) veseli — če je ne bo 7 novh odbornikov ex genere KP odklonilo. Moj zadnji spis (23 folio tipkanih strani) so mi odklonili (po 62 letih prvi spis s tako usodo!!!) Novi časi!

Zdravnik mi je napovedal: Ne bo dolgo. Vaše oči so zelo omagane. Prav tako je s sluhom. Eno uho po bombi uničeno, drugo pa je ohranilo sluha še 15%. Prestreljena noga mi brani nad pol ure hoje ob lepem vremenu.“

2. II. 1958:

„Komunizem je tako pretkana svetovna organizacija, da je ne bomo prekosili. Pa pustimo vse to! Čas prinese, čas tudi odnese, ko tako veli skupna usoda.“

To (Kolednikovo prevajanje) je zares drugačno narodno delo, kakor ga sedaj radi prakticirajo: Dajte nam denar (država!) in hajdimo po svetu, po vsem globusu. Koliko so ti silni milijoni doslej narodu koristili, ne vem, a svoje si pa tudi mislim.“

12. III. 1958:

„Sicer je pa pri nas sedaj lepa navada, da o mojih knjigah molče. Popotovanje je omenil le Radio — listi pa vsi molče o tem. Saj jih razumete. Brez reklame pa jih ljudstvo bere in kupuje.“

21. III. 1958:

„To zavest imam, da so vsi spisi vendarle krščanski in da nisem tega prepričanja nikjer v spisih skrival. Tudi v Svobodnem soncu ne. Oj, pisateljstvo je odgovorna naloga. Samo to je zame kritika, da moje delo vsi verni ljudje nenehno iščejo in ga bero. Tudi to je zame potrdilo, da sem po prepričanju odkrito pisal.“

11. IV. 1958:

„Ko bi bil jaz drugačnega poklica, bi gotovo skušali oblastniki nekaj žrtvovati za tisk mojih knjig. A tako bo težko kaj. Kot veriga drže vse v rokah in V soboto, 8. t. m., smo doživeli Slo-

OB STOLETNICI SLOMSKOVE SMRTI

Belizar

A. M. SLOMSEK

Mogočni vojvoda Belizar je služil rimskemu cesarstvu na Jurtrovem. Njegova roka je premagala vse sovražnike. Pred njim so trepetali divji Huni in pred njim bežali hrabri Gotje; imenitni vitez je užugal Vandale in Perzijane.

Na stare dni — pravijo — je sedel Belizar, steber vsega cesarstva, slep na kamenu za potom blizu morja zunaj mesta Carigrada in — prosil ubogajme. Po krivem je bil obtožen in iztaknili so mu oči. Sirota ni videl hoditi in deček ga je vodil ob palci, da si je prosil živeža.

Večerno sonce je gorko sijalo in slepi Belizar je poberal mladenčca: „Ali sije sonce tudi po Carigradu?“

„Vse strehe se svetijo od sonca,“ mu je odgovoril deček.

Belizar se je obrnil k Carigradu, se nasmejaj in od veselja se mu je potčila debela solza po bledem licu v sivo brado.

„Zakaj se obračate po nevaleznem mestu, ki vam je vzelo ljubo luč?“ ga je vprašal fantič. Belizar mu je lepo odgovoril:

„Jaz sem ljubil, ljubim in bom ljubil deželo materino.“

Koncert kvarteta Finkovih

venci v Buenos Airesu lep kulturni večer. Znani kvartet Finkovih, ki ga tvorijo sestre Marija, por. Geržinič, Marta, Neda in brat Božidar Fink, je priredil samostojen koncert pod okriljem Slovenske kulturne akcije. Sestre so nastopile tudi v tretcu, brat Božidar pa s samospevi. Koncert se je vršil v lepi in akustični dvorani, ki je v zgradbi Argentinskega znanstvenega društva, Santa Fe 1145.

Sestava koncertnega sporeda je bila taka, da je od izvajalcev zahtevala ne le veselje do petja, ampak tudi pevsko nadarjenost, pevsko tehniko in resno pripravo. Da vsem tem zahtevam ustrezajo, so najprej dokazale sestre Fink, ki so v tretcu odpele Palestrinovi skladbi „Esurientes implevit bonis“ in „Sicut locutus est“ ter Bachovo „Jesus, meine Freude“. Stilno predvajanje ter ubrano sczvožje lepih glasov sta bili odlični ne le teh pesmi, ampak celotnega koncerta.

Sestram se je nato pridružil brat Božo. V kvartetu so odpele Schubertovo „In monte Olivet“, Petelin-Galusovo „Molitev v smrtni stiski“ ter Mozartovo „Ave Maria“. Vse tri skladbe so bile odpete z globokim občutkom. Najmočnejši vtis pa je napravila Petelin-Galusova „Molitev v smrtni stiski“.

Božo Fink je kot solist odpel tele skladbe: Debussy „Les cloches“, neznana avtorja „Chaque chose“, Brahms „Sapphische Ode“, Geržinič „Ni ti dovolj“. Njegov glas se je ob tej priliki še prav posebno uveljavil. Naravnost odlični sta bili, tako po stilu kot po interpretaciji, obe francoski skladbi.

kljub majhnemu številu visok odstotek katol'kov (po zadnjem štetju nas je še 87%) nima nič govoriti. No, kaj hočemo.“

29. III. 1959:

„Ali se bo kat. tisk kar skrčil na ničlo? O tem se večkrat menimo; ni sodrnikov. Stari smo dognali, novega kat. orientiranega naraščaja za pisanje pa kar nič ni. Po svetu plovejo novi valovi, ki naraščajo. Mnogi za kruhek, mnogi pa kar zares.“

Drugi del sporeda je začel tercet sester. Izvajal je sledeče skladbe: Palestrina „Due canzonette“, Scarlatti „L'anello rapto“, Lajovic „Pesem“, Kimovec prekmurška pesem „Teče mi vodica“ in Tome „Otroci rajajo“.

Kvartet je zaključil koncert s skladbami: Schwab „Serenadica“, Córdoba „Chacarera“ in Geržinič „V katedrali božjega groba“.

Razčlenjevanje posameznih izvedb bi spadalo v strokovno kritiko. Kot poročevalci moremo ugotoviti, da je bil tudi drugi del koncerta izvajan s prav takim uspehom. Številno in izbrano občinstvo je hvaležno sprejemalo lepo izvedbo posameznih skladb. Razumljivo je, da so pesmi slovenskih skladateljev naše najlažje pot do src poslušalcev.

Prof. Geržinič je pevec spremljal na klavirju. Na sporedu pa sta bili tudi dve njegovi skladbi. Z drugo „V katedrali božjega groba“ je bil koncertni spored zaključen. Ta pesem je napravila naravnost mogočen vtis na poslušalce, tako po svoji skladbi, kakor izvedbi.

Po zaključku koncerta se občinstvo ni hotelo dvigniti in so morali nastopajoči dodati še več točk, katere vse so bile sprejete z odobravanjem.

Bil je res lep večer.

*Sreča iz takega kraja beži,
kjer v njem poštenja potrebnega ni.*
A. M. Slomšek

VATIKAN O SOVJETSKEH ASTRONAVTIH

Vatikansko glasilo Osservatore Romano je pretekli teden napisalo, da sta oba sovjetska astronauta, Nikolajev in Popovič, s tem, ko sta zanikala obstoj Boga, „padla z vrhuna hrabrosti v vesolju na najgloblje globine neumnosti.“

Nikolajev in Popovič sta namreč odgovorila neki 70-letni ruski starki, da Boga v vesolju ni. „Osservatore Romano“ nato dodaja, da so njune izjave pokazale tri stvari:

1. Kljub 50-letni protiverski propagandi in preganjanju se morajo komunistični vodje še vedno trdo boriti proti krščanski veri.

GORIŠKA IN PRIMORSKA

OBČNI ZBOR SLOVENSKE KATOLIŠKE SKUPNOSTI

Slovenska katoliška skupnost, politična organizacija tržaških Slovencev, je imela nedavno svoj redni občni zbor. Na zboru je njen predsednik in tržaški občinski svetovalec dr. Teofil Simčič opisal obsežno politično delo odbora v pretekli poslovni dobi, pa tudi uspehe v delu za Slovence na Tržaškem. Poudaril je tudi, da bo Slovenska katoliška skupnost še nadalje sodelovala s Slovensko demokratsko zvezo, ker je to v dobrobit vseh Slovencev.

Tajniško poročilo je prebral Peter Šorli, ki je v svojem poročilu podal pregled o delu in razvoju Slovenske katoliške skupnosti. Pojasnil je tudi razloge, ki so vodili Slovensko kat. skupnost, da ni stopila v stalen akcijski odbor z drugimi organizacijami, ki so izven demokratičnega tabora in so komunistično nastrojene. Ob koncu je pozval vse člane skupnosti, naj čimbolj sodelujejo, da bo delo stranke še bolj uspešno.

Visokošolec Marijan Bajc je v svojem govoru nakazal nekaj programskih točk, ki bodo vodile SKS pri nadaljnjem delu: Premagati hoče narodno, gospodarsko, socialno ter idejno mrtvilo in popeljati Slovence v Italijo do njihovih pravic. Za ta cilj se bo borila z živo borbo v okviru zakonitosti po splošnih in krščanskih načelih. V kolikor bo mogoče, bo sodelovala s sorodnimi demokratskimi skupinami. Organizacija se bo tudi trudila za združitev vseh krščanskih Slovencev pod skupno streho.

Vse tri govorilke so zborovalci navdušeno odobrili. Po kratki in živahni debati so bile volitve novega odbora. Za predsednika je bil ponovno izvoljen dr. Teofil Simčič, ostali odbor pa se je na prvi seji takole konstituiral: podpredsednik inž. Milan Sosič, politični tajnik dr. Matej Poštovan, organizacijski tajnik Marijan Štokar, blagajnik dr. Marijan Bajc, v razsodišču sta Jože Dobnik in dr. Aldo Štefančič. Ostali odborniki so: Sergij Pahor, prof. Hubert Mamolo, Franc Mlajčič, dr. Lojze Tul, Tone Kostapel, Roman Lupinc, Aleksander Možina, Stana Oficija, Joško Cotar, Pepi Štrajn in Zdravko Petaros.

Na koncu so sprejeli še resolucijo, v kateri popolnoma odobravajo delo dr. Simčiča v tržaškem občinskem odboru, v drugi pa pozivajo odbor in članstvo, naj se z vso voljo posveti delu. Tudi naj se čimprej ustanovi stalno tajništvo in se čimbolj pripravi za bodoče volitve

2. Filozofski temelji sovjetskega brezboštva so še vedno silno primitivni.

3. Svetovno navdušenje nad njihovim vesoljskim uspehom je utrpelo veliko škodo, ker so sovjeti ta uspeh uporabljali tudi za ideološki konflikt.

„Osservatore Romano“ zaključuje:

„Nikolajev in Popovič bosta našla Boga, ko bosta bolj natančno spoznala perfektne zakone, ki vladajo v vesolju.“

Dež za soncem mora biti,
za veseljem žalost priti.

A. M. Slomšek

ARGENTINA

Novi politični dekreti vlade

Vlada dr. Guida je prejšnji četrtek po ponovnih razgovorih v vladi, zlasti med državnimi tajniki oboroženih sil, min. za narodno obrambo Lanusom, min. za notr. zadeve dr. Adroguejem in ostalimi člani tkzv. izvršnega kabineta objavila nov politični dekret. Nanaša se na poslansko zbornico in senat, ter bodoči politični razvoj v državi. Poslanska zbornica je bila za delo nesposobna, ker ni imela več kvoruma, senat se pa tudi ni sestajal. Zato je vlada vprašanje obeh zakonodajnih zbornic rešila tako, da v dekretu izjavlja, da ju smatra za razpuščeni. Istočasno je razpisala volitve za izvolitev 192 poslancev za zvezni parlament za 27. oktobra 1963. Tega dne bodo tudi volitve volitev predsednika in podpredsednika republike ter volitev dveh senatorjev za zvezni senat v Bs. Airesu. Volitve za provinco bodo razpisali komisariji. Ti bodo zaenkrat določili samo predsedstva zakonodajnih teles in za izvedbo volitev dveh senatorjev za vsako provinco.

Istočasno je vlada ponovila svoje politično izjavo z dne 19. maja 1962, da je solidarna z načeli osvobodilne revolucije, da je njen glavni namen zagotovitev nadaljevanja sedaj veljavnega ustavnega sistema v državi, da se ministri ne smejo politično udejstvovati, pa čeprav so prej pripadali neki politični stranki, da vlada ne bo imela prijateljev in tudi ne bo delala političnih sporazumov, na oblasti pa da bo ostala do 30. aprila 1964, kajti 1. maja 1964 naj bi prevzel oblast že novoizvoljeni ustavni predsednik republike.

O novem političnem dekretu vlade so mnenja deljena. Vladi naklonjene politične skupine pravijo, da omenjeni dekret ne uvaja nobenih novotarij, ampak zgolj ugotavlja dejansko stanje, nasprotniki vlade pa pravijo, da so z razpustom državnega kongresa padli zadnji ostanki ustavnosti in da je sedaj široko odprta pot v neustavni režim.

Nov proglas Guevara

Polkovnik Juan Guevara, katerega iščejo vojaške oblasti zaradi zasljanja zaradi proglaša, o katerem smo poročali v prejšnji številki, pa ga doslej še niso dobile, je zadnje dni prejšnjega tedna izdal nov proglas. V njem med drugim poudarja, da je nujno, da znova zavladava morala v javnem življenju. Pravi dalje, da tisti, ki so prišli na oblast po osvobodilni revoluciji niso znali izvesti njenih nalog in v novonastalem položaju ustvariti novo argentinsko demokratsko družino. Tedaj je bilo to lahko, ker so se peronisti čutili krive za tedanje gospodarsko in politično zmedo v državi. Može, ki so se leta 1955 vrnil na oblast, so pokazali, da „v svoji odsotnosti niso nič pozabili in da se tudi niso nič naučili“. Leta 1962 pa „vidimo, da številni peronistični prvaki tudi niso nič pozabili in se tudi nič naučili“. Pravi, da je treba onemogočiti skrajneže in prenapeteže na demokratski in peronistični strani ter tako ustvariti sožitje. V nadaljnjih izjavah napada tiste, ki se samo bore za oblast, opozarja na nevarnost komunizma, nazadnje pa prosi Boga za pomoč, da bi se stvari lepo uredile.

V državi je mir in red

Je te dni zagotovil notr. minister dr. Adrogue časn'karjem. Obenem je povedal, da v vladi še vedno preučujejo vprašanje zakona o bivanju, toda misli, da bo ostalo samo pri premišljevanju. Kajti po njegovem imajo vse države zadosti zakonskih določil, da se znebijo nezaželenih tujcev, ki širijo komunistično propagando. Teh je po ministrov izjavi zlasti v zadnjem času veliko prišlo v državo.

Sedma obletnica osvobodilne
revolucije

Dne 16. septembra bo sedma obletnica, odkar se je pod vodstvom generala Lonardija začela osvobodilna revolucija, ki je zrušila Peronov režim in obnovila demokratsko vladavino v Argentini. Po vsej državi bodo spominске slavnosti, zlasti po vojaških garnizijah. V Córdoba bodo odkrili doprni kip generala Lonardija, v Bs. Airesu pa položili drž. tajniki za vojsko, morarico in letalstvo vence na njegovo grobnico. Zvečer bo prijateljska večerja vojaških in civilnih osebnosti, ki so aktivno sodelovale pri septembrski revoluciji.

Ameriški predsednik Kennedy je v pismu gvatemalskemu predsedniku Miguelu Ydigorasu Fuentesu izrazil željo, da bi se prihodnje leto rad sestal s predsedniki osrednjeameriških držav.

V Italiji je policija zaprla, nato pa tajno izgnala bivšega francoskega ministrskega predsednika Bidaulta, ki skupno s francosko tajno vojsko ruši de Gaullovo vlado.

Marijan Marolt

Razstava v San Martinu

Strah, da se bo skupna umetnikov, ki se je šolala na šoli Slovenske kulturne akcije razšla in spet „utihnila“, je bil prazen. Kadarkoli smo z enim ali z drugim govorili, je povedal, da še dela ali razmišlja al' le začasno počiva; dva sta pa celo že lani spet javno nastopila. Razumljivo je, da se zdaj vsak izmed te šestorice razvija bolj samostojno, dasi jih skupna pota v delu in nastopih še vedno dokaj družijo; rekli bi, da so povezani, kot so bili nekoč impresionisti v mali Ljubljani. Različne smeri, kot jih je eden pa drugi ubral, jih ne razdvajajo. Umetniška težnja je močnejša kot stilna usmeritev. Zato so tudi zdaj lahko skupno nastopili, dasi so med njimi velike razlike.

Kot na lanski razstavi, tako je Ivan Bukovec tudi letos pokazal, da se more ustvarjati predmetno in brezpredmetno, abstraktno, oboje istočasno. Ze dr. Šijanec je pred kratkim napisal, da je nasprotje med obema velikima vejama sodobne umetnosti le navidezno, dočim je nekoliko starejša literaturna rada poudarjala, da je abstraktna umetnost ali že ali pa bo v kratkem s predmetno radikalno pometa. G. Bukovec ustvarja letos bolj hoteno, premišljeno kot lani, ko se je rad prepuščal slučajju, kako bo sama od sebe umetnina izpadla. Značilen se mi vidi lesorez „Predmestje“. Vkljub (pravilni) perspektivi v skupini hiš ni nobene prave globine, vse je črno ali belo, niti ne točno po enotni obsvetljavi. Tudi pri ednem akvariju, ki nosi nepravno oznako „Kompozicija“, manjka prave prostornosti: sivino zadnjih hribov srečamo tudi spre-

daj; drevesa v diagonalni razporeditvi istotako ne ustvarjajo globine. Tudi stebra „Bodeče než“ so pravzaprav vsa v isti prostorni ploskvi, najsi so posamezni cvetovi nekoliko plastično modelirani, pa ne nakazono. Iste značilnosti opažamo pri „Obrazu“ in abstrakcijah I — IV, dasi je, postavim št. 7 bolj „plastična“ kot druge. Tudi se v abstrakcijah večasih nahajajo motivi, ki bi jih bilo mogoče predmetno označiti. Je pa povsod kompozicija zelo študirana in to je najmočnejši ostanek nekdanje šole. St'lno bi Bukovec označili kot k idealizmu se nagibajočega nekdanjega realista.

Tone Kržišnik je najbolj zvest nekdanji šolski učencosti. Je v bistvu realista, kar kažejo posebno ozadja odnosov zaključki hor'contov. Pri št. 9 so to hribovi, katerih je zadnji, desni, je barvno, naturalistično poglavljen; pri št. 10 so to pristaniške stavbe; pri št. 11 je hor'cont menda celo nalašč nekoliko dvignjen; pri št. 13 so to forme nekako eksoetične cerkve. A zveza ozadja z ospredjem je očitna; pri št. 9 je v ospredju važno drevo, pri št. 10 breg. Vedno pa je barvno važno in za celotni vtis slike pomembno tudi nebo, ki s svojimi barvami šele poda celotno barvno harmonijo.

Andreja Makeka oba šopka ali cvetlični tihožitji sta slikana v interjerju, pred nevtralnimi ozadjem, ki je pa za barvno kompozicijo zelo važno. Akvareli so vsi z barvami poglavljeni, nekateri tudi s perspektivnimi pomagali (pot, obrežje), tako, da je ustvarjen nek neskončen prostor. Isto velja za godno

pot št. 17, kjer vodijo v globino pot, nasipi itd. V bolj mili obliki zasledimo to v št. 19, v nekaterih diagonalnih otonih, a glavni svetlobni, barvni poudarek je nekako v sredini, na okraštih barvi. Drugačnja so Drevesa, ki so jih mnogi označevali za najboljšo sliko na razstavi. Prostor se vkljub arhitekturnemu zaključku zgubi nekje v neskončnosti; jarek v sredi spredaj, ki bi lahko posredoval globino, je le nekam nakazan. Poudarek je v sredini, na drevesah, ki so zelo barvno razgibana, kar jakopičevska. Sončna svetloba je frapantna, nebo svetlo, brez izstopajoče barve, pa vendar barvno pomembno.

France Papež ne slika istočasno predmetnosti in brezpredmetnosti, pač pa daje svojim v bistvu brezpredmetnim slikam predmeta imena, kar morda koga zapelje v skušnjava, da išče predmetnega videza. Lani sem pisal, da kaže Papež kot bi se naslajal na slovenski impresionizem. Tudi letos bi bil ta spomin na impresionizem nekam upravičen. Slikar očtno silj z vrhom slike nekam v ozadje, kar je dobro vidno v sivih partijah zgoraj na sliki „Ob morju“; v „Apokaliptičnih jezdecih“ je pa kompozicija vodilnih barvnih mas naravnost diagonalna kot v baročnem naturalizmu neskončnosti. Brez predmetnega podajanja barvne lise res izražajo „nekaj“, kar je očitno posebno na obeh imenovanih slikah, manj pa na „Gorskem motivu“, saj so nam gore tukaj predaleč, da bi jih doživljali.

„Gora iz San Luisa“ št. 33 Darka Šuštaršiča je za pogled iz zmerne razdalje izborna planina z nevtralnimi ospredjem, porinjena nekoliko v ozadje; nebo je le za okvir. Tudi „Gore Rosa-

rio“ je izrecno predmetna slika z enako pozornostjo na ospredju kot na ozadju in celo na nebu. V to st'lno skupino bi stavil tudi „Sestrico“ št. 34, kjer služi ozadje le za barvno kompozicijo. Vse ostale Darkove slike pa nekako izpadajo iz tega dosedanjega posebnega realizma, so nekam poenostavljene, nekaščen primitivizem. „Janezek“ št. 38 bi bil sicer z držo telesa poglavljen, a prostornosti vendar ni, še manj na sliki „Matere z otrokom“ št. 37. Isto opažamo na obeh slikah „Hiše v Rio Lujanu“ ki imajo tudi razna perspektivna pomagala, zlasti pa na sliki „San Isidro“, kjer vodi v „globino“ skozi svojo sliko cesta v ozadje in je prav zadaj na reki celo vidna majhna jadernica. Toda namesto vtisa prostornosti je na teh slikah očitna neka ekspresivnost.

Najbližji nekemu neoekspresionizmu je Jure Vombergar. Cvetlično tihožitje št. 40 je morda bližje nekemu „novemu realizmu“, toda „Tihožitje št. 39 je v bistvu ekspresionistično. Na sliki je več perspektivnih pomagali, tako prt, mizica in vrč, vendar ta ne ustvarjajo prave prostornosti, ker prevladujejo ekspresivne linije. Škoda, da slikar ni kaj več razstavil.

Navedene značilnosti, zlasti označbe z „je“ in „ni“ seveda niso merilo kvalitete, ki je pri vseh razstavljalcih nesporna. Pa ne samo po kvaliteti, tudi po razmerah, v katerih so se razstavljali razvijali in dozoreli, je razstava v letošnji sezoni doslej najpomembnejša slovenska kulturna manifestacija v Argentini.

Novice iz Slovenije

Nagrajenci Levstikove in Cankarjeve nagrade. Letošnjo Levstikovo nagrado, ki jo podeljuje Mladinska knjiga za dosežke na področju mladinske književnosti so dobili: Prvo nagrado 200.000 din Tone Pavček za zbirko pesmi „Velesenzacija“, drugo nagrado 100.000 din pa Vid Pečkar za fantastično povest „Drečček in trije Maršovci“, Roža Piščanec je dobila nagrado 200.000 din za izvorno ilustracijo v češkem delu Františka Hrubina „Medenjakova hišica“, dr. Anton Ramovš pa tudi 200.000 d'n za poljudno znanstveni deli „Zemlja skozi milijone let“ in „Geološki sprehod po ljubljanski okolici“. Cankarjevo nagrado so pa dobili: Prvo nagrado v znesku 400.000 din dr. Dušan Kermavner, drugo v višini 300.000 d'n Zvonimir Tanko in tretjo v znesku 200.000 din Božidar Debenjak.

Speleološka zveza Jugoslavije, t. j. zveza jamarjev Jugoslavije, je imela ob koncu junija III. kongres v Sarajevu. Prvi je bil leta 1954 v Postojni, kjer je bila tudi na prahu šefa instituta za raziskovanje Krasa dr. Romana Savnika ustanovljena omenjena zveza jugoslovjamarjev, drugi pa leta 1958 v Splitu. Na kongresu v Sarajevu je govorilo več znanih jamarjev iz Jugoslavije. Tako zlasti že omenjeni dr. Roman Savnik in prof. France Hribar. Nastopila sta tudi dr. Valter Bohinec in Fran Bar, ki že več let delujeta in nastopata skupno, kajti Bohinecova predavanja o lepotah podzemnega sveta pojasnjujejo lepi Barovi diapozitivi, s katerimi je postal znan tudi v inozemstvu.

Prošvetno društvo Savlje-Kleče je priredilo na kopaljšču na Ježici tradicionalno štehanje, kakor ga prirajajo koroški rojaki; v Ziljski dolini.

SLOVENCIV ARGENTINI

BUENOS AIRES

Romanje Družabne pravde

Preteklo nedeljo je imela Družabna pravda svoje romanje, ki ga ima vsako leto v enem izmed Marijinih svetišč v okolici Buenos Airesa. Letos si je izbrala slovensko Marijino cerkev v Lanusu, cerkev, ki se mogočno dviga nad svojo okolico in mora vsakega Slovence navdati s ponosom; zamislili, zgradili in opremili so to cerkev Slovenci.

Ob pol 11 je daroval v tej cerkvi romarsko mašo č. g. Lado Lenček C. M., ki je imel na zbrane romarje in domačine lep govor o božjih poteh, o poslanstvu in delu Družabne pravde in o socialnem, nauku katoliške Cerkve, ki ga mora vsak katoličan dobro poznati in izvažati v svojem zasebnem in javnem življenju.

Takoj po sv. maši se je v Slovenskem

Na seji upravnega odbora Turistične zveze Jugoslavije so ugotovili, da je bil celotni turistični promet v prvih štirih mesecih let. leta v primerj z lanskim za 5% manjši, promet domačinov pa za 6%.

Zveza borcev NOV Slovenije, Zveza vojnih invalidov Slovenije in Združenje rezervnih oficirjev in podoficirjev so se združile v enotno organizacijo Zveza združenj borcev NOV Slovenije. Predsednik zveze je Janko Rudolf.

Gorska reševalna služba Slovenije praznuje letos 50-letnjo svoje ustanovitve. Za ta jubilej je dobila odlikovanje Red republike s srebrnim vencem.

Iz Slovenije izvozi letno v Švico, Zahodno Nemčijo in Anglijo od 500 do 1200 ton jagodovja. Zaradi slabega vremena je bil letošnji pridelek jagodovja slabši kot druga leta.

Z odlokom Zveznega izvršnega sveta je bila imenovana zvezna komisija za sprejem izseljencev-povratnikov. Za predsednika komisije je bil imenovan Josip Kolar.

Umrli so: Ana Čik roj. Kunaver, Adolf Rus, uradnik Obrtne banke, Leopoldina Mauser roj. Krivic, Marjeta Lednik roj. Kmetič, Evgenija Strmečki roj. Venica, Stanislava Vrvišar roj. Bonča, Marica Smid roj. Drobnič, Katarina Leban roj. Kaltneker, Alojzija Lavrič roj. Zupančič, Marija Tomšič, upok. in Janez Jecelj v Hrovači pri Ribnici, Pavel Štrekelj v št. Vidu, Anton Blagotinšek v Laškem, Uršula Zahorih roj. Turk v Zagrebu, Frančiška Škof roj. Kavčič v Idriji, Ivanka Ukmar roj. Jurca v Vipavi, Alfonz Dolter, načelnik oddelka za gospodarstvo OLO v Kopru in Miroslav Majcen, vlakovni odprenik v Podbrežah.

domu vršil romarski shod. Začel ga je predsednik „Slovenske vasi“ Jože Romar. Pozdravil je vse navzoče in dal besedo Rudolfu Smersuju, ki je poslušalcem podal vsebino najnovejše okrožnice „Mati in učiteljica“. Med drugim je naglasil, da je danes socialno vprašanje eno izmed najbolj važnih vprašanj na svetu, ki zadeva in pretresa cele kontinente in povzroča revolucije. Socialne krivice, ki se godijo po svetu, komunizem, spretno izablja v svojo politično korist. Katoličani pa premalo poznamo socialni nauk Cerkve in premalo storimo za njegovo uresničenje. — Krepko ploskanje je nagradilo govornikove besede.

Nato so bili romarji postreženi z „asadom“. Popoldne je imel duhovni vodja DP g. Jože Jurak v cerkvi pete lavretanske litanijske. Del romarjev je nato odšel na proslavo obletnice Slomškovega doma v Ramos Mejia.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. V župni cerkvi sv. Rte v Boulogne so bili krščeni Adrijana Hanže, hči Alojzija in Marije Esposito. Botrovala sta Vinko Aljančič in njegova gospa Francka Borštnar. Marij Albert Menič, sin Ignacija in Divne Bilan. Botra: Maks Manfreda in ga. Marija Menič. Krstil je g. Stefan Tonkili. — Jože Markež, sin Jožeta in Magdalene Žitnik. Botrovala sta Ciril Markež in ga. Jelena Žitnik por. Urankar. Krstil je g. Milan Povše. — V družini Viktorja Gladeka in njegove žene ge. štefke Dolšak so dobili sina. — Srečnim družinam naše čestitke!

BOULOGNE

Nedavno sta praznovala v naši božjepotni cerkvi Santa Rita srebrno poroko Edi Škulj in njegova gospa Ela Dolšina, ki živita v bližnjem mestu Martínez. Pri nedeljski službi božji, ki se je darovala zanju, sem ju predstavil faranom kot zgled staršev beguncev, ki so zaradi Boga in ljubezni do domovine vse izgubili, niso pa izgubili kljub trdini preizkušnjam vere v Boga in ostali zvesti sv. Cerkvi tudi daleč od doma, krščansko vzgojili svoje otroke ter v delu in znoju in vsakdanjem rožnem vencu gradili svojo bodočnost!

Zato pa je Bog blagoslovil njihovo delo, da so si postavili lično hišo, in še nekaj, kar se tu tako redko po družinah: imajo sina bogoslovca, ki se pripravlja za službo oltarju v slovenskem semenišču Adroge. Koliko takih družin bi rabili v moji fari, ko je tako pomanjkanje duhovnikov in so celo mnoge fare brez dušnega pastirja.

G. Edi je že doma pridno delal kot učitelj za verski in kulturni porast našega naroda in ni klonil niti ob času revolucije! Ko je videl, da je naš narod izdan in sramotno prodan brezbožnikom, se je umaknil četudi skozi taborišča in trpljenje, kot tisočih zvestih, v daljino tujino. Njegova gospa Ela je tudi iz odlične slovenske družine, saj ima kar dva brata duhovnika. Bog daj, da bi dočakala v krogu svoje družine še zlati jubilej! A. Avguštin, žup.

CARAPACHAY

V Slovenskem domu v Carapachayu se življenje prav živahno razvija. Ob sobotah ga napolnjujejo otroci v šolskem tečaju, ob nedeljah pa prihajajo vanj tudi odrasli, pa najsi bo na prireditve ali pa samo na pomenke s sosedi in prijatelji.

V zadnjem času smo že obstoječi dvorani prizidali spredaj dve sobi, ki bosta služili šolskemu tečaju, tako da bo vsak razred imel svojo učilnico, obenem pa bomo lahko v njih imeli manjše sestanke in seje, pa tudi bar bo notri, dvorana pa bo namenjena le večjim prireditvam. Puhvaliti je člane, ki pridno pomagajo pri gradnji, vsaj nekateri, vsi pa tako nikjer aktivno ne sodelujejo.

Julija se je začel šahovski turnir, katerega se udeležuje 15 članov, kdo bo prvak, je težko reči, kajti odigra

SLOVENCIP O SVETU

AVSTRALIJA

O Vestniku melbournskih Slovencev smo že poročali. Junjska in julijska številka obsega 20 strani in je v glavnem posvečena občnemu zboru slovenskega društva v Melbourne. Iz objavljenih poročil izvemo, da se je na občnem zboru dosedanji Slovenski klub Melbourne preimenoval v Slovensko društvo Melbourne. Društvo šteje sedaj 181 rednih članov. V novi odbor so bili izvoljeni: predsednik Leopold Jauk, podpredsednik Peter Mukavec, tajnica Anamarija Uršič, blagajnik Karel Štrancar, urednik Vestnika Jože Kapušin, kulturni referent pesnik Humbert Pribac, socialni referent Bogomir Jesenko, referent za prireditve Jože Žužek, gospodar Janez Zemljič in odbornik Alojz Markič. Srečko Košir se je obvezal, da bo pripravil za uprizaritev eno gledališko igro. Na občnem zboru so razpravljali tudi o možnosti slovenskih radijskih oddaj. Zamislil sedaj še ni mogoče izvesti, ni pa izključeno, da bo do slovenskih radijskih oddaj prišlo, če bodo rojaki s tako vnemo še naprej sodelovali pri društvu, kot so doslej.

Smrt je zopet obiskala slovenske rojake v Avstraliji. Dne 6. julija je umrla v Artamouru, No Sydney, Elizabeta Cej. Pokopali so jo dne 9. julija v Lane Cove. Rajna zapušča moža Jožefa Ceja, odraslega sina ter hčerko. Doma je iz Serpenice pri Bovcu; v Avstralijo je prišla nekako pred osmiimi leti. V Adelaidi se je iztekla življenjska pot dne 26. junija t. l. komaj 22-letni Elki Lavrenčič. Umrla je za

Kdor pridno dela in lakomen ni, lahko brez vsega bogastva živi.

A. M. Slomšek

nih je le nekaj partij. Razveseljivo je veliko zanimanje za kraljevske igre pri preprostih ljudeh. Vsem pa želimo največ uspeha na turnirju!

V nedeljo 2. septembra je Družabna pravda priredila v domu predavanje o zadnji papeževi okrožnici „Mater et Magistra“, Mati in učiteljica. Za uvod so otroci odmolili molitev Družabne pravde in ono za ubrani rod, potem pa je vsa dvorana zapela himno Povsod Boga, kitiče socialne vsebine.

Razlago o okrožnici nam je v lepi in poljudni obliki podal že stari socialni delavec in tajnik Družabne pravde Maks Jan. Vsi navzoči so pazljivo in z zanimanjem sledili njegovim izvajanjem in izrazili željo, da bi še kdaj pripravili taka in podobna predavanja. Družabni pravdi se tudi odbor Doma za njeno socialno poslanstvo in delo prav lepo zahvaljuje.

Prihodnjo nedeljo, 16. septembra bo pa predavanje g. dr. Starca o mladinskem vprašanju, kjer nam bo dal smernice, kako vzglati našo mladino, da bo ostala katoliška in slovenska.

Vsak teden ena

VECERNICA A. M. Slomšek

Glejte, že sonce zahaja,
skoraj za goro bo šlo;
hladen počitek nam daja,
pojd' mo veselo domov!

Čujte zvoniti!
Počivat zvonil!
Zvoni, le zvoni nočoj,
sladko počivat zapoj.

Vsi bomo enkrat zaspali,
v miru počivali vsi;
delo za vselej končali,
v hišo Očetovo šli:

Takrat zvonovi,
zvonite lepo!
Kliče k Očetu domov,
kliče nas v sveto nebo!

leukemijo. Doma je bila iz Logja pri Kobaridu. V Avstralijo je prišla k očetu z materjo in bratom leta 1944, iz Argentine pa je prišel brat France. Tako se je Lavrenčičeva družina znova združila. Leta 1961 jo je zadel hud udarec. Umrli ji je oče, kateremu je sedaj sledila tudi hčerka Elka. Pokopali so jo 28. junija na pokopališču Dudley Park. Žrtev avtomobilske nesreče je pa postal Janez Mejač. Pokopali so ga na pokopališču v Goulmurnu.

Nesreča res nikdar ne počiva. Tako poročajo iz Younga Campa v Snowy, da je pri delu dne 17. julija podšlo in hudo poškodovano Jožeta Grla in Toneta Benčina. Oba sta bila zaposlena pri delih v prekopu. Čeprav so njune poškodbe hude, vendar niso smrtonevrne.

OBVESTILA

Kvartet Finkovih nastopi 29. septembra ob 19 v okviru sobotnih prireditvev ustanove Universidad Museo Social Argentino, av. Corrientes 1723. Na programu bo imel dve skladbi Petelina. Gallusa in po eno delo Palestrine, Mozarta, Paribenja, Eisensteinove, Geržiniča in Procházke. Vstop prost.

Pripravljalni odbor proslave stoletnice Slomškove smrti obvešča: Pevska vaja za nastop učencev 15 tečajev višjih skupin bo isti dan ob 13 v Sanatoriju v ulici Necochea 440 oz. Castelli 331 (štiri kvadre od Slomškovega doma). Tam bodo vsi prejeli lepe kovinaste znake svojih tečajev. Poskrbljeno bo tudi za prevoz učencev v narodnih nošah.

Na štantih bodo na razpolago lepe fotografije oziroma reprodukcije podob škofa Slomška.

Pri vohu bodo vsi udeleženci prejeli lep spominski list, primeren za okvir. Ker bodo stroški za prireditve veliki, prispevajte velikodušno v ta namen.

Zbiranje narodnih noš bo v nedeljo, 23. septembra ob 10. Za može in fante v prostorih Slovenske hranilnice (pol kvadre od Slomškovega doma); žene, dekleta in otroci pa v prostorih Slomškovega doma.

SLOVENC' SLOVENCA VABI NA

1862 SLOMŠKOV DAN 1962

23. SEPTEBRA 1962 — V SLOMŠKOVEM DOMU

PROSLAVA PRVE OBLETNICE SLOMŠKOVEGA DOMA

Prav prijetno presenečenje je pripravil odbor Slomškovega doma slovenskim rojakom za prvo obletnico blagoslovitve tega slovenskega doma. Ne samo, da je od lani napredovala uređitev notranjih prostorov, tudi na vrtu smo opazili, da so zavedni rojaki med tem že postavili prostoren oder na prostem, ki bo v letnih mesecih služil lahko za gledališke predstave, razen tega pa tudi zidano in pokrito verando za kegljišče, ki bo ob prireditvah lahko koristno služilo za točilnice in prodajo jestvin.

Vse to so lahko ugotovili rojaki na proslavi prve obletnice blagoslovitve Slomškovega doma v nedeljo, dne 9. septembra.

Proslava se je začela ob enajstih dopoldne s sv. mašo, ki jo je imel g. župnik Janez Kalan. V pridigi je ramaški slovenski dušni pastir govoril o dolžnostih in nalogah slovenskih domov. Poudarjal je, da morajo med nami, zlasti pa med mladino, ne samo ohranjati, ampak tudi pospeševati slovensko narodno in versko zavest. Zato pa tudi mora biti vse delo in življenje v njih tako, da bo v čast Bogu in narodu. Med mašo je pel mešani zbor Slovenskega pevskega zbora v Ramos Mejia pod vodstvom G. Camernika.

Popoldanski program je začel kul-

turni referent Franci Holozan s pozdravom zbranih rojakov. Za njim je povzel besedo predsednik Zedinjene Slovenije (Društva Slovencev) prof. A. Horvat. V imenu predsednjega slovenskega predstavniškega društva je Slomškovega domu izrek čestitke ob prvi obletnici, odkar so se odprla njegova vrata rojakom v tem kraju.

Rajalni nastop Pomlad prihaja otrok šolskega tečaja A. M. Slomšek iz R. Mejje je bila naslednja točka popoldanskega sporeda. Sestavila jo je in naučila ga. Ema Kessler-Blejčeva. Kar lepo so se z njo postavili otroci in želi toplo priznanje. Otroški zbor istega šolskega tečaja je pod vodstvom svoje učiteljice gđe. Anice Šemrovove z vsoto otroško nežnostjo zapel psmiči „Zeleni gozd“ in „Tam, kjer beli so snežniki“. Naslednjo točko je znova pripravila ga. Ema Kessler-Blejčeva. Je bila to vaja deklic z belimi, modrimi in rdečimi ruticami. Rojaki so jih zanjo nagradili z živahnim ploskanjem.

Zupančičeva „Naša beseda“ je bila na sporedu kot recitacija. Odlomek iz nje „Bil je med nami mož...“ je recitiral rojakom znani recitator in igralec Janez Perharič, za njim pa je imel slavnostni govor predsednik odbora Slomškovega doma Janez Brula.

V uvodu se je spominjal blagoslo-

vitve doma pred letom dni in poudarjal, da „smo s postavitvijo tega doma storili pomemben korak, ki je našel lep odmev, ne le v okolici R. Mejje, ampak v vsej slovenski skupnosti“. Dalje je navajal, da se je „večina dobro zavedala pomena, ki ga ima nov slovenski dom z močnim zaledjem slovenskih naselij. R. Mejja je bila od vsega početka živahno središče našega narodnega življenja. Slomškov dom je bil le najustni, ki ga je terjala in narekovala zdrava pamet za čim močnejše uveljavljenje slovenske skupnosti“. Zatem je omenjal vsestransko delo, ki se vrši v domu, v zadnjem času zlasti akcija za nabavo in izdelavo novih slovenskih narodnih noš. Vsem požrtvovalnim sodelavcem se toplo zahvaljuje, zatem pa ugotavlja: „Toda ob tej priložnosti ne moremo iti mimo dejstva, da se nerazumno številno Slovencev ni pridružil skupnim naporom. Vsi vemo, da je nekaterim resnično onemogočeno sodelovanje zaradi velike zaposlenosti, številnih družin in drugih razmer. Imamo nekaj takih, ki iz brezbriznosti opušča sodelovanje. Toda težko razumemo tiste, ki se sicer smatrajo za zavedne Slovence, a njihova stalna odsotnost in odrekavanje finančne pomoči ne pomagata graditi. Imamo vtis, da z nekimi ljubosumljem gledajo na idealno prizadevanje sorojakov. Toda ne gre le za udeležbo pri prireditvah in denarno

podporo, gre za življenje in rast vse slovenske skupnosti. Saj domovi in organizacije niso drugo kakor več ali manj uspešna sredstva za uveljavljanje narodne skupnosti. Čim bolj so ta sredstva uspešna, tem več koristi prinašajo celoti.“

V nadaljnjih izvajanjih je govoril o potrebi posvečanja še večje pozornosti šolski in doraščajoči mladini, zatem pa omenjal bodoče načrte z domom, ker se je izkazalo, da so sedanji prostori dostikrat pretesni in nezadostni. Napovedal je, da „bo v bližnji bodočnosti potrebno graditi prostore, ki naj zadostijo vsem namenom in potrebam, ki jih ima dom. Danes ne moremo reči drugega: gradili bomo to, kar bo potrebno, praktično in izvedljivo“. Za zaključek prosi Boga, kakor je prosil Slomšek za tri stvari „pri delu za pravo modrost, pravo stanovitnost in božji blagoslov“.

Rojaki so izvajanja Janeza Brule sprejeli in potrdili z odobravanjem. Šolski otroci iz R. Mejje so zatem nastopili z rajalnim pevskim prizorom Matjaž in Alenčica. Kralja Matjaža je predstavil Feri Cestnik, Alenčico pa Metka Duričeva. Lep nastop in predvajanje otrok je pričalo o trudu, ki ga je v to točko vložila učiteljica gđe. A. Šemrovova.

Slovenska folklorna skupina, ki jo

vodi Janez Bitenc, je imela naslednje točke, za katere so jim bili rojaki hvaležni. Saj so zopet po daljšem presledku lahko uživali ob slovenskih narodnih plesih. Nastopili so naslednji pari: gđe. Anka Savelli-Miha Gaser, ga. Ljuzka in Janez Bitenc, gđe. Alenka Savelli-Jure Vombergar in ga. Stana in Jure Ahčin.

Zaplesali so najprej Belokranjsko kolo Lepa Anka, nato gorenjski ples Kovtri-žaklji, eno varijanto Rezinjanke ter koroška plesa: svatbeni rej in svatbeno polko. Na harmoniki jih je spremljal Janez Kristof. Rojaki so s pozornostjo sledili izvajanju narodnih plesov ter so nastopajoče nagradili z odobravanjem.

Zadnjo točko sporeda so imeli ramaški fantje. Kar fantovsko korajžno so zapeli pesmi „Ob večerni uri“, „Moja kosa“, „Jaz pa vem“ in „Na vas“. Da so jih ljudje radi poslušali, ni treba še posebej omenjati.

S tem je bil spored, pripravljen za proslavo prve obletnice blagoslovitve Slomškovega doma, izčrpan. Bil je skrbna sestavljen in dobro pripravljen ter je slovenskim rojakom res prikazal vso polnost življenja, ki je v Slomškovega doma.

Po končanem kulturnem programu je bila družabna prireditve. V večernih urah so zbranim rojakom še pokazali barvne slike lanske blagoslovitve Slomškovega doma.

V nedeljo, 23. septembra 1962
na vrtu Slomškovega doma

SLOMŠKOV DAN

ob stoletnici smrti

Spored slovesnosti:

Ob 11:

ZAČETEK → otvoritev in pozdrav

SLOMŠEK — SVENIŠKI ŠKOF. Cerkevni govor — prof. dr. F. Žakelj
SVETA MAŠA — Daruje jo v zastopstvu direktorja slovenskega dušnega pastirstva dr. Alojzij Starec.

Pri sv. maši pojo združeni pevski zbori iz Lanusa, San Justa, San Martina, Ramos Mejía in zbor Gallus — dirigent dr. Julij Savelli.

Ob 12:

SKUPNO KOSILO — dobro, obilno in po zmernih cenah. Otroci, ki bodo ostali čez opoldne, bodo dobili okrepčilo po lastni ceni.

Ob 15:

POZDRAVNA BESEDA. — Nadzornik A. Majhen, referent mladinskega odseka Zedinjene Slovenije.

SLOMSKOVE PESMI — Množični nastop združenih mladinskih pevskih zborov petnajstih šol — dirigent Boris Pavšer

ČLOVESKA VELICINA SLOMSKOVA — Slavnostni govor, ravnatelj dr. Vinko Brumen.

OD ZIBELI DO GROBA — Mirko Kunčič. Dramatske podobe. Predstavljajo učenci Slomškovega šolskega tečaja v R. Mejiji, režija A. Šemrov.

MOGOČNI NASTOP VSEH NARODNIH NOŠ, VSEH MLADINSKIH IN MEŠANIH ZBOROV ob podobi škofa Slomška. Sredi tega pisanega, živega venca bo prebral Sloškove besede o ljubezni do materine govornice v njegovem častiljivem starinskem jeziku Božo Vivod, nakar bo predsednik dr. Tine Debeljak razglasil slavnostno priključitev našega zborovanja k vseslovenski proslavi v Mariboru, ki se vrši istega dne. Vsa skupina zapoje himno SLOVENEK SEM, ki naj jo povzamejo vsi udeleženci slovesnosti.

V slučaju slabega vremena se slavje prenese na naslednjo nedeljo 30. 9.

NARODNE NOŠE — V NEDELJO 23. t. m. NA PLANI!

Za proslavo Slomškove stoletnice, pričakujemo kar največ mož in fantov, žena in deklet ter otrok v narodnih nošah. Je to interna manifestacija slovenskega značaja, zato naj pridejo v narodnih nošah ženske tudi, če nimajo avb, lahko v zavijačkah ali tudi gologlave. Nobena naj ne ostane doma tudi če nima brezhibne noše. Gre zato, da proslavimo spomin tega svetniškega moža iz ljudstva, v katerega času so bile danes svečanostne narodne noše še dnevno in nedeljsko oblačilo.

Lepo bi bilo, da bi se strnil čim večji živi pisani venec narodnih noš že okrog oltarja pri sveti maši, ki bo darovana zato, da bi Bog uslišal slovenski prošnji glas in povzdignil tega sinu slovenske kmečke matere, ki je sama nekoč še nosila tako oblačilo, na oltar.

Zbiranje narodnih noš je ob 10 v Slomškovem domu.

OBVESTILA

Sanmartinski krožek SDO ima v nedeljo, 16. septembra, ob 9 dopoldne redni sestanek s predavanjem g. R. Smersuja v prostorih Slovenskega doma v San Martinu.

Pomota. V zadnji številki našega lista se je v poročilo o mladinskem dnevu v San Justo vrinila neljuba pomota. Vajo z obročki so izvajale deklice pod vodstvom gđ. Pavlice Kovač in ne Katicice Kovač, kot smo pomotoma poročali.

X. MLADINSKI DAN

Nedelja
16. septembra

Slovenska vas - Lanús

OTVORITEV
MLADINSKIH ŠPORTNIH
DNI

IVAN PREGELJ:

Otroci sonca

Duhovna gospoda in še nekateri drugi gostje so se ob desetih vzdignili. Iz gole vlnudnosti, da ne bi moral hoditi z njimi, obsedi učitelj. Prisedeta Frantik in Zofija. Igravci seštevajo in odložijo karte. Dobil je sodnik. Notar in poštar sta pri svojem. Obrali so geometra.

„Nesreča v igri, sreča v ljubezni,“ zine učitelj, da sam ne ve, kako, in se plaho zave. Mirno karajoče ga pogleda Poznik, poštar se počne strahovito rogati.

„Ste čuli? Kakšne se znebi! Geometer, povej mu no, kakor gre.“ A geometer je ves veder.

„Oprostite, nisem mislil nič hudega,“ se mu opravičuje učitelj. Poznik ga potrepelje po rami:

„Pij, vesel bodi, pa molči!“, Nato se obrne k družbi.

„Kamor je šla krava, naj gre še rep. Zofija, danes je moj dan. Tistega iz kota.“

„Prosim, takoj, gospod France,“ streže Zofija. Koncipijent Povšič oživi. Piše redno skromno. Ko pa plačujejo drugi, se ne brani. Vino razgiblje duše. Ure beže. V bližnji šumot iz sovodja pod trgov in v tih mesečinsko noč se proži šala, vesel smeh in celo dvoumna, kvantarska domisljica.

Geometer se je razživel do skrajne veselosti. Gospa Zofija je prisedla in si venomer briše oči, solzne od veseliga

smeha. On pa se opaja sam v svoji razigranosti. Pripoveduje zgodbe iz svojih dijaških let, kaj je doživel z vozniki in krčmarji, kako je norel v velikem mestu, kako je lezel na svetilke, dramil zaplane vratarje in nagajal mestnim čuvajem. Vmes vpleta doživljaje na kmetih, po župniščih, pri kartah, vinu in plesu po zaprašenih kmetijskih podih. Kar samo vre iz njega, naravno neprisljano.

Polnoč je bila od cerkve. Krčmarica je naglo vstala.

„Gospodje, zdaj bo čas, da gremo.“ „Kajpak! Brez črne kave! Ne grem.“ odvrne Mlakar. „Danes je moj dan.“

„Seveda, kolikokrat še letos.“ „Saj, gospa, malo črne kave,“ sili koncipijent. „V kuhinjo se bomo preselili, pa prav tihji bomo.“

„Vi, pa tihi,“ se posili vdaja Zofija. Geometer ji je rahlo položil roko ob pas in rekel:

„Pa se nas usmili, botrea.“

„Oh, ste sitni,“ se je žena popolnoma vdala in šla pred njimi. Koncipijent se je silil za njo.

„Dostojno!“ je velevala odločno. Takrat se je izluščil iz svoje zaspčnosti in omotice učitelj Sivec, pogledal debelo okoli sebe in vzkljnil neumno slovesno:

„Čudovita noč!“

Opetekej se je za drugimi v prijazno kuhinjo in se ves čas smejal v ne-

NAJVEČJA SLOVENSKA TOMBOLA

Samo še štirje tedni nas ločijo od velike sanmartinske tombole oziroma NAJVEČJE SLOVENSKE TOMBOLE V ARGENTINI. Največja je ta tombola zaradi svojih bogatih in izrednih dob'тков, pa tudi po izrednem zanimanju, ki ga vzbuja med vsemi Slovenci.

KJE BO TOMBOLA?

Tombola bo v nedeljo, 7. oktobra popoldne točno ob pol štirih (15,30 uri) na obširnem športnem igrišču kolegija očetov avguštincev v San Adresu (ceste Salguero in Libertad). Ta kolegij je oddaljen od Slovenskega doma v San Martinu le pet kvadrov.

KOLIKO TOMBOL BO?

Tombol bo deset in sicer:

1. AVTO, ZNAMKE DE CARLO, MODEL 1962, SIVE BARVE
2. televizijski aparat
3. hladilnik „Bled“
4. spalni divan
5. šivalni stroj
6. loščilec
7. gramofon Winco
8. ročni radijski aparat
9. električni brivski aparat
10. sodček vina

PROSTA ZABAVA

bo takoj po končani tomboli v vseh prostorih Slovenskega doma v San Martinu (Córdoba 129). Igra orkester Moulin Rouge

Mladinski Športni Dnevi

Pod tem zaglavjem bomo pričeli objavljati vsa obvestila, poročila in komentarije, ki bodo v zvezi s potekom Mladinskih športnih dni, ki jih organizira Slovenska fantovska zveza in v njej združeni odseki.

Kot smo že poročali, se bodo v nedeljo, 16. septembra, v Slovenski vasi v Lanusu slovesno pričeli Mladinski športni dnevi. Tekmovanja bodo v sledečih panogah: Odbojka, namizni tenis, nogomet, šah in „mali maraton“. Tekmovanja se bodo vršila skozi mesec in pol in zaključila na tradicionalni mladinski prireditvi prvo nedeljo v novembru z zaključnimi tekmami in razdelitvijo pokalov.

Program športnih dni se prične v odbojki in se bo tako na Mladinski prireditvi v Slovenski vasi odigralo prvo kolo v odbojki, kot sledi:

Adroque : Merón

San Justo : San Martín

Slovenska vas : Ramos Mejía

Tekme se prične takoj po slovesni otvoritvi športnih dni ob 10,30. Navljajči posameznih moštev dobrodošli!

Nogometna tekma med moštvi Mladinskega doma in kluba Germanía bo na igrišču Don Bosca v R. Mejiji v nedeljo, 23. t. m. ob 16.

Tombola Slovenskega doma v San Martinu dne 7. oktobra se bo vršila na igrišču zavoda oo. avguštincev (prej Francisca Hue) v San Adresu, calle Salguero, samo 4 kvadre od Slov. doma

Vse gospe in gospodične lepo naprošamo, da za Slomškov dan darujejo pecivo in ga dostavijo isti dan v Slomškove dom.

Odbor Slomškovega doma se najlepše zahvaljuje vsem, ki so na kakršen koli način s svojim sodelovanjem omogočili izredno lepo uspešno proslavo obletnice otvoritve doma.

VAŽNO OBVESTILO

Vse rojake trgovce, industrijalce in majhne obrtnike opozarjam, da je treba po odredbi 781-787 glavnega ravnateljstva za davke, navesti številko dohodkov in prodaje na vse račune, spremena pisma pošiljk (remitos) in potrdila. Določeni rok za prijavo bo zapadel 2. oktobra 1962. Po zapadlosti tega roka bodo morali vaši odjemalci pri plačilu vaših računov zadržati naslednje odstotke: 3% kot dohodninski davek in 7% kot davek na prodajo (če se nanaša na tovarnarje). Kazni znašajo od \$ 1.000.— do \$ 100.000.—

Ne pozabite pravočasno urediti te zadeve. Nikar ne zanemarjate tega obvestila!

Prav tako svetujem vsem rojakom, da revidirajo svoje napovedi pod prisego (declaración jurada) dohodninskega davka za leto 1961. Če ste prikrili zneske ali nikdar niste plačali omenjenega davka, vam Glavno ravnateljstvo za davke z dekretom 6480/62 nudi edinstveno priložnost, da pridete na tekoče s tem, da svoj kapital zavarujete s plačilom najnižjega davka 5%.

Ze sleherni nasvet ter pojasnila

vedno na razpolago

FELIKS JAMSEK

Trelles 2526, — Capital Federal

T. E. 59.0944

Popolna tajnost, vestnost ter zanesljivost zjamčena!

SEME BIDOVEC

Av. DE MAYO 2416
RAMOS MEJIA

\$ 2.000.—

PLAČAMO ZA VAŠ STARI
NEUPORABNI RADIO

ESLOVENIA LIBRE

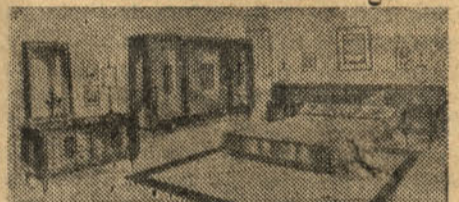
Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires,
T. E. 69.9503
Argentina

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N 3824
Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 688.209

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1962: za Argentino \$ 530.—; za Severno Ameriko in Kanado 7 dolarjev, za pošiljanje z letalsko pošto 12 dolarjev

Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Bs. Aires, T. E. 33-7213

ZENINI — NEVESTE!

Kjer stanovanje opremi Rado, veselo je staro in mlado!
LOS ANDES — RADOVAN SOBAN
Blanco Encalada 261 Villa Madero

JAVNI NOTAR
Francisco Raúl Cascante
Escribano Público
Pta. baja, ofic. 2.
Cangallo 1642
T. E. 35-8827 Buenos Aires

MOZITVENA PONUDBA
Gospodična, mlada, zelo lepa in bogata, išče poznanja s primernim gospodom v svrhu poznejše možitve. Prednost imajo gospodje, ki bodo zadel na tomboli Slovenskega doma v San Martinu dne 7. oktobra t. l. kakšen dobiček, zlasti tisti, ki bo zadel
avto, znamke De Carli
NAROČAJTE IN ŠIRITE
SVOBODNO SLOVENIJO

stropu, se zakremžila, pljunila na preprogo in se razjezila:
„Fej! kakšne smrdelke kajdi ta Albin!“ Stekla je k oknu in vrgla ogorček v noč. Nato se je vedro obrnila in nasmejala.
„Pa, ali si videla, kako se je mučil Sivec s portoriko? Veš, v nedeljo sem rekla, da mi prijaajo moški, ki kade smotke. In zdaj se tlapji ubogi škorenjček.“
„Nikoli ne boš resna,“ je menila prizanesljivo Helena.
„Samo karaš me,“ je rekla Slavica nekoliko užaljeno. „Takšna sem pač. Ali je greh, da nisem pusta, kakor si ti, in ne zavijam oči svetohlinsko kakor tercijalke? Seveda! Tebi je morda notarka bolj všeč, ta brblja hudobna!“
Helena se je nasmejala in ni odgovorila.
„Kaj se mi smeješ?“ je vzklopela otroško Slavica. „Ali ni morda res? Ali ne opravlja vseh? Ali ni še škorenjčka, ki je vendar ves božji volec, da mu ga pod milim nebom ni podobnega?“
Za kratko je utihnila, potem pa je povedala skoraj resno:
„Sicer pa, kaj meni mar! Naj ti graja Franceta, če jo hočeš poslušati. Tako dolgo jo boš, da ti ga bo odgrajala zares. Potem boš pa imela.“
„Molči Helena,“ se je vznemirjala Helena.
„Ali govorim o njej? O tebi govorim in Pozniku.“
„Mučiš me,“ je trdno vzdihnila Helena. Daj mi mir, molila bom in legla.“ (Dalje prihodnjic)

19) zavestni mlini ob močni geometrovi veselosti. Videl je veselo Zofijine oči in roko, ki jo je položila Pozniku na rame. Čudil se je, vkolikor se je mogel motno zavedati, mirni neprisljivosti tega človeka, ki so ga pred vsemi odlikovale ženske in ki ni bil ne vsiljiv ne nadležen, prav nič vinski ali gobezdav, samo veder v najvišji meri, vesel svojega zdravja in trtnega soka, ki mu je polnil in plaj pod zagorelo poltjo. Kako vse drugačni so bili dijaško vsiljivi koncipijent, notar z nabrekli očmi ali pa Mlakar s svojo sirovo oprežujočo hladnostjo. Sivec je vstal, se zagledal v skromno kuhinjsko zrcalo na steni in se zasmejal. Samega sebe ni poznal v njem.

„Pijan sem,“ se je zasmejal zmedeno in lezel na kup ob geometru. Potem je iskal z očmi na steni in se čudil, da ne najde slike z debelim gospodom, ki mu nosi meč droben paž...
* * *

Helena in Slavica sta se spravljali spat. Napol slečeni in z razpuščenimi lasmi ste sedeli druga drugi nasproti v mehkih naslonjačih in si vili razpletene lase v nočno čepico. Bili sta močno mični in tihi, topli sobici z belimi zastori, z okusno dragocenim pohištvom, sredi med zrcalnima mizicama in medenima, hotelskima posteljama s kipečimi blazinami. Težka preproga je glušila stopinje njiju bosih nog, ko ste stopali k zrcalu, k toaletni mizi, k malemu sekretarju v kotu pod podobno Fuchsove Madone. Oknice od zunaj so bile pripravte, v rahlem povetrcu so se